

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob **torkih, četrtekih in sobotah**. Zjutranje izdanie izhaja ob 6. uri zjutra, večerno pa ob 7. uri zvečer. — **Obojno izdano stanje:**
za jeden mesec 7 - 90, izven Avstr. f. 1.40
za tri meseca 2 - 60 ; 4 -
za pol leta 5 - 10 - 16 -
Na naročbo brez priležene naročnine
se ne jemijo ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 n.č., v Gorici po 3 n.č., Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 n.č., v Gorici 4 n.č.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Poslanec Šuklje.

Gosp. poslanec Šuklje je neka posebnost med našimi zastopniki v poslanski zbornici na Dunaju. Uganjka je to, kateri ni lahko priti do jedra. Katero je njegovo političko stališče in ima li res ta mož kakov načrt, kako bi se dal izvesti naš narodni program? In: ali mu je res kedaj bila prava resna volja, boriti se v dosegu tega, kar potrebuje narod naš za svoje narodno življenje, za ohranjanje narodne svoje individualnosti? Kateri naših domačih strank pripada pravo za pravo? Na vsa ta vprašanja ne ve živ krst točnega odgovora. Gosp. poslanec se ob vsakem vprašanju tako gibčno suče in zvija, da nikdar ne vemo, pri čem da smo. Ako ga pogledaš od dolenske strani, vidi se ti ta gospod grozen liberalец, ki ne najde niti jednega samega dobrega lasu na tovarišu mu, g. posl. Klunu in na vsej konzervativni stranki slovenski (glej zadnji volilni shod); če ga pa potem zasluži na dunajsko stran, vidis, da sedi v jednem in istem klubu z istim gospodom poslancem Klunom. Danes liberalец, in če treba tudi nekoliko radikalce jutri zopet oportunist, grozeč z mečem svoje zgovornosti (in te mu ne more nikdo odrediti) istim grešnim radikalcem. O gospoda Šukljeva političnih nazorih in namerah vemo sploh le toliko, — da nič ne vemo.

Zato pa se je svet nekako privadičil čudnim skokom gospoda Šukljeja v njega javnem delovanju. Ta gospod ume povijati svoje misli v lepo prikupljivo obliko in nekdaj smo čitali njegove govore v poslanski zbornici velikim zanimanjem. Dan danes se sicer še čitajo njegovi govori, ali poštovajo se ne — hladnim in mirmenim sreem jih odkladamo iz rok. Človeška beseda sega do človeških srce le tedaj, ko smo uverjeni, da prihaja tudi govorniku od srca. O govorih gospoda Šukljeja smo pa uverjeni do dna svoje duše, da niso izraz pristnega preprčanja, ampak le izraz njegovih misli in njegovih želja in njegovega hrepenenja. In zato se ne razgrevamo o njegovih skokih in zaletavanjih. Naj se ta gospod šopiri kolikor hoč, to je vendar gotovo, da ga nikdo med nami — pripadaj že tej ali oni stranki — ne pošteva kot resnega politika ali celo po-

klicanega ali priznanega tolmača teženja naroda slovenskega. Mi želimo gosp. profesorju vse dobro in mu privoščimo od srca, po čemer hrepeni, ali način, kakor on „zastopa“ koristi naše na Dunaju ne odklanjamamo svedeno samo mi, ampak ga morate odkloniti obe slovenski stranki: ves narod se mora enkrat združiti v slovesen skupen protest. Ne morda zato, ker nam zaletavanja Šukljejeva imponujejo (kajti cenimo jih uprav toliko, kolikor so vredna), ampak zato, ker so nepremišljenosti Šukljejeve najboljše orože v rokah naših nasprotnikov. Kar je izustil g. poslanec Šuklje v svojem zadnjem proračunskem govoru, se ne razlikuje niti za las od sumničenj, s katerimi nas obiskujejo naši nasprotniki. Jedro tega govora je bilo najgrša insinuacija, napetjena proti lastnim rojakom, borečim se za bodočnost naroda slovenskega.

G. profesor Šuklje ne pozna slovenskega čuta, to vemo že davno; da je vsa njegova takтика golo zanikanje odločne, odkrite in možate borbe za idejale naroda, tudi to nam ni neznano; in slednjič vemo tudi, da g. Šuklje sploh ne pripoznava narodnih idejalov. O vsem tem je pravda doognana in gospodu poslancu se ni batiti, da bi kateri slovenski list tratal dragi čas s tem, da bi mu očital te nedostatke. Gosp. profesor hodi svoja pota in nikdo ne misli na to, da bi ga vabil na naša pota, ker ni nikogar volja, da bi opravljal nevhaležno Sisitovo delo.

A se svojim zadnjim govorom je gosp. Šuklje vendar provzročil veliko razburjenje, kajti to bi bili vendar smeli pričakovati tudi od „najzmernejšega“ slovenskega poslancea, da ima vsaj toliko obzira do volilcev in tovaršev svojih, da se ne bode družili z najhujšimi nasprotniki v sumničenju naših teženj in naše lojalnosti.

Gospod poslanec je rekel — kakor smo že prijavili na kratko —, da se pri nas bo rita dve struji. Jedna da želi razvijati svoje narodno svojstvo z ozirom na ukupne državne koristi in v zvezi z zapadno kulturo.

Da ni g. Šuklje znil nijedne besede več, bilo bi že več kot dovolj. Kajti že s tem samim stavkom je dal g. posl. Šuklje razumeti, da druga, kakor joj on pravi

trnji svitla kresnica, rekel bi: Glej umrl je svet.

Po cesti od Zagreba proti Sosedu gre kmetski voz. Konja poganja kmet, na vozu sedi močan, črno opravljen človek pod širokim klobukom. Potnik, rekel bi, drema, a kmet časi zapoje, časi tleskne z jezikom in sokoli konja, potem pa umolkne in posluša, kako Sava v mraku šumi. Dospela sta na mesto, kjer se pod Sosedom vzpenja cesta, dospela tudi na klanec. Kmet skoči raz voz, da zavre kolo. Človek na vozu pogleda in vikne:

— Kaj je, Ilija? Kje smo?

— Tu na klanci pod Sosedom, gospod župnik, hud klanec je. Treba je paziti, da naju konji ne poneso v Savo. Mladi so, plahi, bojč se vsakega grma

Dobro, a ti, Ilija, zavri in pazi! Ilija Gregorič stori, kakor mu brdovski župnik reče, sede na voz, pritegne k sebi vajeti in tako se polahko na škripajočih kolesih peljeta po klanci. Župniku ni bilo več do spanja, in ko je voz zopet hitreje zdriral pod klanec, prične duhovnik razgovor s kmetom.

— Hvala ti, Ilija, da si mi dal priložnost, reče prijazno župnik kmetu; inel sem sicer tudi nekaj svojih opravkov v Kaptolu, ali največ mi je bilo do tega, da nakupim zdravil v mestu. Skoraj vse sem že porabil, a po vasi je dosti bolezni. Minolo nedeljo po

naravnega struja ne jemlje ozira na državno koristi ter, da je sovražnica zapadni kulturi. Že s tem stavkom je bila sklenjena alianca g. Šukljeja z nasprotniki Slovanstva. Toda g. Šuklje je naredil korak dalje in je zatrdil pozitivno, da se druga „struja“ opira na čut narodopisne vkljupnosti jugoslovenskih plemen ter da obrača „svoje lice od Zapada na Vzhod“.

Gosp. poslanec, oprostite, to isto trdijo tudi naši nasprotniki: da smo nasprotni zapadni kulturi ter da so narodne in narodopravne težnje avstrijskih Slovanov nevarne za obstanek države.

V tem zmislu izkorisčajo naši nasprotniki Šukljejev govor in tako ga sodijo in obsojajo slovenski listi brez razločka politične barve. Posebno pa nas veseli rezka pisava, s katero odbija „Slovenec“ vsakorčno zvezo s tem poslancem. „Slovenec“ pravi: „On ni naš in na vse usta povem: Mi nismo njegovci!“

Tem besedam se pridružujemo danes tudi mi v ime Primorskih Slovencev.

Političke vesti.

Državni zbor. Osrednji odsek za obrtnike zboroval je včeraj pod predsedstvom sekcijskega načelnika Latourja. Seje udeležili so se zastopniki ministerstev, obrti in obrtnega pouka. Naučni minister dr. Madejski povdral je v svojem nagovoru, da se jako zanima za obrtno šolstvo, ter da namerja ostati zvest dosedanjim načelom poučne vprave. Poročalec Haymerle poročal je o ustanovitvi posebnega elektro-tehničkega tečaja na državnem obrtni šoli v Trstu.

Škofovška konferenca na Dunaju. Včeraj vsprejel je Nj. Vel. cesar škofov v avdijenciji. Cerkvenih dostojaštvnikov, kardinalov in škofov, bilo je 28. Kardinalom izkazala je cesarska telesna straža vojaško počast.

Strajk na Češkem. Iz Prage poročajo, da so včeraj razni rudarji v Rikardovem rudniku ustavili delo. Strajkujoči rudarji metali so kamenje v pisarno in demonstrirali proti nepriljubljenemu upravitelju. Izgrednike razgnali so orožniki.

večernici sem posetil sam desetero ljudij. Bog ti povrni!

— E pa zakaj ne bi, gospod župnik, dejte kmet veselo, od gospiske ni bilo nikakršnega ukaza, svoje delo na polji sem nekako že opravil, pa kako vam ne bi storil po volji, ko ste nam kmetom prijatelj in nas tolazite in naše rane obvezujete.

Kako kaj doma, kako žena in otroci? vpraša brdovski župnik Ivan Babič.

— Kar nas je krščenih bitij pod streho, smo vsi zdravi, hvala Bogu, a o nem živini se ne morem pritožiti. Strn dobro stoji in trsje lepo kaže. Ako ne bo susle ali toče, bo tudi blagoslova, mraza se ne bojimo več.

Okoli Stobice pak se jim slaba godi. Nedavno se je moj boter Matija Gubec, gredē po gospiskih opravkih v Mokrice, pri meni oglastil. Pravi, da jih je mraz hudo opalil. Vsi vinogradni so črni. Pri moji veri, gospa Heningovica se je na slabše preselila. A veste li vi, gospod župnik, brez zamere, zakaj se je stara dala iz Sosedja?

— Ne vem, dragi Ilija, jaz se dosti ne zmenim za gospiske marnje. Človek je tako mirnejši.

— Res je, pritrdi kmet in požene dalje.

Zavijeta skozi vas pod Sosedom. Psi silno zalajajo izza ograj, ali po hišah nikjer ne ureš luči, Kmet izpregovori:

Glejte, nobene luči po vsem selu. Pravi

Košutova žrtva. O poslednjih izgredih pred opernim gledališčem v Budimpešti moral so, kakor smo bili sporočili svoječasno, konjki z golim orožjem razgnati izgrednike. Med ranjenimi bil je tudi nek 25 letni mladenič, katerega je bil konjik močno vsekal s sabljo po glavi. Ranjenega odpeljali so sicer takoj v bolnišnico, toda bilo mu je od dnega do dnega hujše, a včeraj umrl je za vdobljeno rano.

V ogrski poslanski zbornici razpravljali so včeraj o vedenju predsednika proti časniki. Ministerski predsednik izjavil je, da mora spoštovati časniki v svobodne ustanove. Da pa more časniki v delovati veselno, mora se mu sarovati samozavest ter mu pustiti proste roke. O glasovanju ropotala je opozicija kar se je le dalo. — Po prečitanju poročila predsedništva o udeležitvi zbornice pri Košutovem pogrebu, predložil je posl. Hoitsy (neodvisnik), da se izreče graja predsedniku zbornice, ker ni izvel nje sklepov v pravem duhu. Več govornikov opozicije podpiralo je ta predlog, zahtevajoči celo, da dale predsednik svojo ostavko. Ministerski predsednik baron Wekerle potegoval se je za državnozborniškega predsednika Banfyja, češ, da je postopal isti tudi v tem vprašanju polnoma sporazumno z njim. Kar pa se do staje Banfyjevega osebnega vedenja, za to je odgovoren le on sam in ministerski svet se nikakor ni bavil s tem.

Zbornica glasovala je na to imenoma o Hoitsvem predlogu. Isti je propadel s 67 glasovi večine in vsprelo se je poročilo Banfyjevo.

Odlikovanje. Nemški cesar podelil je kancelarju Capriviju križec Velikih komturjev Hohenzollerskih.

Italija. Včeraj sklenil je ministerski svet, da pride razprava o polnomoci pred zbornico po končnih finančnih razpravah. — V včerajšnji seji poslanske komore prečital je predsednik pismo Franca Košuta, s kojim se zahvaljuje komori na časteh, katere je izkazala pokojnemu njegovemu očetu. — Važnih razprav ni bilo. — V Palermu pričela je razprava proti poslancu De-Felice Giuffridu. Razprava trajala bode več dni. Razsodbo objavimo takoj, ko jo doznamo.

zaspanci so to celo ob poletnem času. Saj vender po mojem računu ne more biti še deset. Tako vsaj kažo zvezde.

Tudi ni še, odgovori župnik.

Ilija požene zopet konje, in ko sta že nekoliko od vasi Zaprešič, izpregovori iznova:

— No, povejte mi, milostni gospod, kaj naj pomeni ta izprememba? Vi ste siromaku kmetu dobr, vi ste učen gospod, vi morate to vedeti.

— Da vem, dragi Ilija, povedal bi ti, kaj je, odgovori župnik. Ali meni gospoda ne povedo ničesa; nič me kaj — to samo tebi povem — lepo ne gledajo, ker sem prijatelj vam kmetom.

— Vem, pritrdi kmet, zato vam poplača Bog — in njim tudi, zamrma bolj potih.

— Da, v Boga zaupajmo, sinko, reče starec svečenik mirno; ostanimo na pravi meri, kadar je dobro, a ne gubimo srca in pameti, kadar je zlo. Srednji pot najbolj pot. So sicer tudi na njem jame, trnje in kamnje — ali, v katerem smrtnem življenju ni nesreči? No mirna duša vč, da vsako dobro, vsako zloto ima na tem svetu svoj konec in da sleharni dan ne grmi. Božji sin je nosil svoj križ, nosimo ga tudi mi.

(Dalje).

